AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 15.12.2005
COM(2005) 649 végleges

2005/0259 (CNS)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről

(előterjesztő: a Bizottság)

{SEC(2005) 1629}

INDOKLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

1.1. Általános háttér

1.1.1. Az Európai Unió keretén belül

Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án tartott ülésén kérte, hogy a határokon átnyúló jogviták rendezésének egyszerűsítése és meggyorsítása érdekében a tartási kötelezettségekre vezessenek be közös különös eljárási szabályokat, valamint, hogy töröljék el a valamely tagállamban hozott határozatnak a címzett államban való elismeréséhez és végrehajtásához szükséges közbenső intézkedéseket.

A 2000. november 30-án elfogadott, a polgári ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerésének programja[1] felhívott a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlésére a tartásra jogosultak érdekében, akik számára a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet[2] (a továbbiakban: Brüsszel I) már védelmet nyújt. E program továbbá általában megjegyzi, hogy *„bizonyos esetekben szükséges, sőt nélkülözhetetlen lesz európai szinten néhány olyan eljárási szabályt hozni, melyek majd közös minimumgaranciákat jelentenek”*, sőt *„bizonyos eljárásjogi harmonizációra is szükség lehet”*. A program a kölcsönös elismerés elve vonatkozásában olyan kísérő intézkedések elfogadását tervezi, melyek célja, hogy *„a valamely tagállamban hozott bírósági határozatok a címzett tagállamban hatékonyabban végrehajthatók legyenek”,* lehetővé téve különösen *„a tagállamok területén lévő adós vagyonának pontos azonosítását”,* vagy azt, hogy a kölcsönös elismerés elve *„a tagállamok igazságügyi hatóságai közötti jobb együttműködés keretében megvalósuljon”,* ideértve végül *„a kollíziós szabályok harmonizálására”* irányuló intézkedéseket is.

E program jelentőségét az Európai Tanács 2004 novemberében a „Hágai Program”[3] elfogadásakor megerősítette, melyben hangsúlyozta, hogy *„a kölcsönös elismeréssel kapcsolatos intézkedésekre irányuló program folyamatos végrehajtásának ezért a következő évek során elsőbbséget kell élveznie ahhoz, hogy a 2011-ig való befejezése biztosítható legyen”*.

A Tanács és a Bizottság 2005. június 2-án és 3-án elfogadott egy közös cselekvési tervet, mely a Hágai Program keretében konkrét intézkedéseket fogalmaz meg, és amely a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködést illetően a *„tartási kötelezettségekre vonatkozó javaslatok”* 2005-ös elfogadását említi[4].

---

1 HL C 12., 2001.1.15.
2 HL L 12., 2001.1.16.
3 HL C 53., 2005.3.3.
4 Az Európai Unió Tanácsának dokumentuma, 9778/2/05 REV 2 JAI 207.

1.1.2. Nemzetközi szinten

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia[5] is dolgozik a tartási kötelezettségekre vonatkozóan fennálló egyezmények[6] modernizálásán. Három különbizottsági ülést szenteltek egy új, a tartási kötelezettségekre vonatkozó általános egyezmény kidolgozására 2003 májusában, 2004 júniusában, valamint 2005 áprilisában. A különbizottság negyedik ülését 2006 júniusára tervezik, melyet 2007 első félévében egy esetleges diplomáciai ülésszak követ majd. Az Európai Közösség tevékenyen részt vesz e tárgyalásokon.

A Hágában folyó tárgyalások és a Közösség által folytatott munka között keresni kell a lehetséges szinergiákat, mivel a két kezdeményezés nem ellentétes, hanem koherens és egymást kiegészítő, ahogyan erre az Európai Tanács a Hágai Programban rámutatott.

A Közösségnek így képesnek kell lennie arra, hogy nemzetközi tárgyalások keretében koherens stratégiát fogadjon el, és ezzel párhuzamosan továbbra is törekednie kell arra, hogy keretein belül megvalósuljon a ténylegesen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség.

A Hágai Konferencia olyan nemzetközi fórum, mely a Közösség számára a polgári ügyek területén lehetővé teszi a harmadik országokkal folytatott együttműködést. A Konferencia keretében megvalósuló véleménycsere felbecsülhetetlen jelentőségű inspirációs forrást jelent a közösségi munkák során. Ezenkívül nem kizárt, hogy bizonyos területeken a Hágában folyó tárgyalások olyan eredményre vezetnek, mely az Európai Unió keretében is végrehajtható.

Ugyanakkor harmadik országokhoz képest a tagállamok közötti integrációs szint, valamint az Európai Unió által követett célok terjedelme különleges közösségi megoldások kialakítását teszi szükségessé. Mivel a tagállamok a joghatóságra és a határozatok elismerésére vonatkozóan koherensebb és teljesebb szabályrendszerrel, továbbá egy működő európai igazságügyi hálózattal rendelkeznek, így a tagállamok közötti együttműködés természetesen szorosabb lehet, mint a harmadik államokkal folytatott együttműködés.

1.2. Célkitűzések

A javaslat célja, hogy megszüntesse mindazon akadályokat, melyek ma még az Európai Unióban a tartási követelések behajtásának útjában állnak. Természetesen nem szünteti meg azon gazdasági és szociális bizonytalanságot, mely néhány kötelezettet érint, mivel nincsen munkájuk és rendszeres jövedelmük, megakadályozva őket kötelezettségeik teljesítésében, azonban lehetővé teszi olyan jogi környezet kialakítását, mely megfelel a tartásra jogosultak jogos elvárásainak. Ez utóbbiak számára lehetővé kell tenni, hogy könnyen, gyorsan és általában térítésmentesen olyan végrehajtási okiratot kaphassanak, mely az európai

---

[5] Honlap: http://www.hcch.net

[6] Az 1956. október 24-i Hágai Egyezmény a gyermektartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról; az 1958. április 15-i Hágai Egyezmény a gyermektartási kötelezettség tárgyában hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról; az 1973. október 2-i Hágai Egyezmény a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról, mely az abban részt vevő államok közötti kapcsolatokban az 1956. október 24-i egyezmény helyébe lép; az 1973. október 2-i Hágai Egyezmény a tartási kötelezettség tárgyában hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, mely az abban részt vevő államok közötti kapcsolatokban az 1958. április 15-i egyezmény helyébe lép. Ide vonatkozóan meg kell még említeni az ENSZ keretében kötött, a tartásdíj külföldön való behajtásáról szóló, 1956. június 20-i New York-i egyezményt.

igazságügyi térségben szabadon mozoghat, és a tartásdíjfizetés rendszeres teljesítését eredményezi.

Ezen új európai jogi keret olyan fellépést követel, mely nem csupán a jelenlegi mechanizmusok szépítéseire szorítkozik; ambiciózus intézkedéseket kell hozni a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés valamennyi vonatkozó területén: nemzetközi joghatóság, alkalmazandó jog, a határozatok elismerése és végrehajtása, együttműködés, valamint az eljárások megfelelő lefolytatását akadályozó tényezők kiküszöbölése. Ezen átfogó válaszokat továbbá egyetlen jogi eszközbe kell foglalni.

E fellépést három követelmény vezeti:

1.2.1. A polgárok életének egyszerűsítése

Először is egyszerűsíteni kell a tartási igények megállapítására vonatkozó eljárásokat. A Brüsszel I rendelet nemzetközi joghatóságra vonatkozó szabályai már lehetővé teszik, hogy a tartásra jogosult egy hozzá közel található hatósághoz forduljon, azonban a helyzeten még lehet javítani, és bizonyos félreérthetőségeket meg lehet szüntetni. Amennyiben a határozatot meghozták, intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a határozat ugyanolyan joghatással rendelkezzen, mint az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban, éspedig további alaki követelmények nélkül. Így valósul majd meg a célkitűzés, vagyis a „közbenső intézkedések” eltörlése.

Általánosabban a tartásdíj behajtására irányuló eljárás valamennyi szakaszában segítséget és támogatást kell nyújtani a jogosult számára, ez ugyanis jelenleg még nem biztosított. Ez a célja a tagállamok közötti együttműködési mechanizmusok bevezetésének. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy lehetőség van a szükséges lépések megtételére a szokásos tartózkodási helyen, ideértve a tulajdonképpeni végrehajtás szakaszát is, különösen a munkabérből vagy bankszámláról való letiltás, az együttműködési mechanizmusok elindítása vagy olyan információkhoz való hozzájutás érdekében, melyek lehetővé teszik a kötelezett tartózkodási helyének és vagyonának megállapítását. Ugyanezt a célt szolgálja a bírósághoz fordulás garanciáinak megerősítése egy olyan rendszer által, melyben a tartásra jogosultak érdekeit a tagállamok központi hatóságai képviselik.

Az egyszerűség végül pedig megköveteli az e területen fennálló jogforrások sokféleségének megszüntetését, mivel a tartási kötelezettségekre vonatkozó határozatok elismerése és végrehajtása területén az Európai Unióban jelenleg nincsen tökéletesen harmonizált egységes rendszer.

A Brüsszel I rendelet – a 71. cikke szerint – ugyanis nem érinti *„azokat az egyezményeket, amelyeknek a tagállamok részesei és amelyek egyes különös jogterületeken a joghatóságot, valamint a határozatok elismerését és végrehajtását szabályozzák”*. Ugyanezen cikk utolsó albekezdése kimondja, hogy *„Amennyiben az egyes különös jogterületről szóló egyezmény, amelyben mind a származási tagállam, mind a címzett tagállam részes, a határozatok elismeréséhez vagy végrehajtásához feltételeket állapít meg, e feltételeket kell alkalmazni”*. Azon „különös jogterületen”, melyet a tartási kötelezettségek jelentenek, a 25-ből 17 tagállam részt vesz a tartási kötelezettség tárgyában hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1973. október 2-i Hágai Egyezményben. E tagállamok között tehát a Brüsszel I rendeletet megelőzően 1973-ban kötött egyezmény által megállapított „feltételeket” kell alkalmazni.

Ezen egyezmény 26. cikke szerint azonban valamennyi szerződő állam fenntarthatja magának a jogot, hogy bizonyos határozatokat nem ismer el és nem is nyilvánít végrehajthatónak, különösen azokat, amelyek felnőtteknek járó, vagy oldalági rokonok, illetve a házasság útján rokonságot szerzett személyek közötti tartásra vonatkoznak. Az 1973. évi egyezményben részes tagállamok többsége[7] e rendelkezés alapján egy vagy több fenntartással élt. Ez ellentétekkel teli helyzethez vezetett a tartási kötelezettségek tárgyában hozott határozatok elismerését és végrehajtását illetően.

E disszonanciák tükrözik a tagállamok közötti bizonyos eltéréseket, melyek még a tartás fogalmát illetően is fennállnak. Az 1973. évi egyezmény által lehetővé tett fenntartások szabad utat engednek ezen eltérések kifejezésre jutásának. Ezen eltérések lehetővé teszik a tartással kapcsolatos ügyekben hozott bizonyos határozatok elismerésének megakadályozását egyfajta „általános közrendi záradékra" való hivatkozással. A közrendre már nem lehet eseti alapon, *a posteriori* hivatkozni, hanem az általánosan és *a priori* érvényesíthető az 1973. évi egyezményhez fűzött fenntartás révén, mely egyezmény elsőbbséget élvez a közösségi joggal szemben.

Hasonló eltérések ezentúl már nem fogadhatók el az Európai Unión belül, mivel az Unió a tartási kötelezettségek területén a legmagasabb politikai szinten a határozatok szabad mozgása mellett döntött. Ezen eltérések azonban lehetőséget adnak annak az átgondolására, hogyan lehet a tagállamok aggodalmaira választ adni, akik a korábbi rendszerben kinyilvánították e szabad mozgás korlátozására irányuló kívánságukat.

1.2.2. A jogbiztonság erősítése

A kollíziós szabályok harmonizálásának elsődleges előnye, hogy lehetővé teszi a jogosult számára azt, hogy a helyzet teljes ismeretében anélkül járjon el, hogy különböző nemzeti jogrendszereknek lenne kitéve. Így tehát bizonyos „jogi kiszámíthatóságot" biztosít.

Az alkalmazandó jogot meghatározó szabályok alapján a hatáskörrel rendelkező bíróság a határozatot azon anyagi jogi szabályok alapján hozza meg, melyekkel az ügy a legszorosabb kapcsolatban áll. Ez lehetővé teszi a legméltánytalanabb helyzetek elkerülését is: a tartásra jogosult a helyzetének megfelelő választ fog kapni, anélkül, hogy a különböző kollíziós szabályok áldozatává válna.

Így a kollíziós szabály kíséri és megkönnyíti a „közbenső intézkedések" eltörését az elismerés szakaszában: a határozat kevésbé vitatható, ha harmonizált szabályok alapján meghatározott jog alapján hozzák meg.

Ezenkívül és konkrétabban az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok bizonyos esetekben lehetővé teszik olyan tartási igények kizárását, melyek nem általánosan elfogadottak (például testvérek között). A kollíziós szabály így a határozatok szabad mozgása térségében egy „biztonsági hálót" jelent, és megfelel azon tagállamoknak is, melyek a tartási kötelezettség fogalmát megszorítóan értelmezik.

A kollíziós szabályoknak nem célja ezen eltérések létezésének letagadása; nem arról van szó, hogy egységesíteni kell a nemzeti – akár szociális, gazdasági vagy kulturális jellegű –

---

[7] A 17 tagállam: a Cseh Köztársaság, Dánia, Egyesült Királyság, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Lengyelország, Litvánia, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország, Szlovákia.

aggodalmakra választ adó elképzeléseket, hanem arról, hogy biztosítani kell azt, hogy egyetlen határozatot se hozzanak olyan jog alkalmazásával, mely nincs megfelelő kapcsolatban az adott családi helyzettel.

1.2.3. A hatékony és folyamatos tartásdíjfizetés biztosítása

A jelenlegi helyzet konkrét és tartós javítása csak úgy érhető el, ha a tartásdíj megfizetésére ténylegesen sor kerül. Lehetővé kell tenni, hogy a jogosult az Európai Unió egész területén végrehajtható határozatot kapjon, és ezután élvezhesse az egyszerű és harmonizált végrehajtási rendszer által nyújtott előnyöket. Három követelményt kell teljesíteni. Először is általánossá és automatikussá kell tenni a tartással kapcsolatos ügyekben hozott valamennyi határozat előzetes végrehajtását. Másodszor el kell törölni a közbenső intézkedéseket, melyek lehetővé teszik a valamely tagállamban hozott határozatnak egy másik tagállamban való elismerését és végrehajtását. Harmadszor számos intézkedést kell hozni a tulajdonképpeni végrehajtásra vonatkozóan: a kötelezett helyzetével kapcsolatos információkhoz való hozzájutás, a munkabérből vagy bankszámláról való közvetlen letiltást lehetővé tevő jogi eszközök bevezetése, a tartási igények privilegizált jellegének erősítése.

A javaslat által követett valamennyi célkitűzés elérése során biztosítani kell az Európai Unió által elismert alapvető jogok teljes mértékű tiszteletben tartását. Biztosítani kell továbbá a tartásra jogosultak és kötelezettek jogai közötti egyensúlyt, akik mindig rendelkeznek majd különösen a tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint a személyes adatok védelméhez való joggal.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓ

A Bizottság tanulmányt készíttetett a tartási követeléseknek az Európai Unió tagállamaiban való behajtásáról[8].

A szakértők első ülésére 2003. november 3-án került sor, melynek célja az volt, hogy azonosítsák azon fő kérdéseket, melyeket a tartási kötelezettségekről szóló jövőbeli zöld könyv keretében meg kellene tárgyalni.

A Bizottság a tartási kötelezettségekről szóló zöld könyvet 2004. április 15-én fogadta el[9]. Az első válaszok 2004. június 2-án nyilvános meghallgatás tárgyát képezték. A többi válasz ezt követően érkezett[10].

A Bizottság szolgálatai által készített, és három előzetes jogalkotási javaslattervezetet tartalmazó munkadokumentum alapján 2005. május 12-én sor került a tagállamok szakértőinek második ülésére. Ezen ülés lehetővé tette a tartási kötelezettségekkel kapcsolatosan az Európai Unióban felmerült valamennyi kérdés megvizsgálását: alkalmazandó jog, nemzetközi joghatóság, a határozatok elismerése, végrehajthatósága és végrehajtása, bizonyos eljárási szabályok harmonizálása, a központi hatóságok közötti együttműködés, információkhoz való hozzáférés stb.

---

8 A tanulmány megtalálható az Igazságügyek, Szabadság és Biztonság Főigazgatósága honlapján: http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

9 COM(2004)254 végleges

10 A válaszokat a következő címen tették közzé: http://europa.eu.int:8082/comm/justice_home/ejn/maintenance_claim/maintenance_claim_ec_en.htm

Az ülésen résztvevőket ezután felkérték arra, hogy nyújtsanak be a Bizottsághoz írásbeli észrevételeket a három előzetes jogalkotási javaslattervezetet tartalmazó munkadokumentumra vonatkozóan.

A Bizottság hatástanulmányt készített, melyet e javaslat melléklete tartalmaz. Ez alkalommal a zöld könyv keretében és azt követően konzultált szakértők vizsgálták meg. Több választási lehetőség is szóba jött: a *status quo*, egy nem jogalkotási fellépés, valamint a Közösség többféle jogalkotási kezdeményezése. E tanulmány szerint a tartásra jogosultak számos – akár jogi, akár gyakorlati jellegű – nehézségének leküzdése érdekében a Közösségnek olyan nagyszabású fellépést kell terveznie, mely valamennyi lehetséges fellépési területet lefedi.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. Jogalap

Az e javaslat hatálya alá tartozó jogterület az Európai Közösséget létrehozó szerződés 65. cikke alá tartozik, és e javaslat jogalapját e Szerződés 61. cikkének c) pontja jelenti.

A 65. cikk jogalkotási hatásköröket ruház a Közösségre a több államra kiterjedő vonatkozású polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén a belső piac megfelelő működéséhez szükséges mértékben.

A javaslat által célzott intézkedések a 65. cikk – egyébként nem kimerítő – listájában kifejezetten említett intézkedésekhez tartoznak: joghatósági összeütközések, jogszabályok összeütközése, a határozatok elismerése és végrehajtása, a polgári eljárások megfelelő lefolytatását akadályozó tényezők kiküszöbölése a polgári eljárási szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával.

A közösségi intézmények széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak eldöntésekor, hogy egy adott intézkedés szükséges-e a belső piac megfelelő működéséhez. E javaslat megkönnyíti a belső piac megfelelő működését, mivel a tartási követelések behajtásának hatékonyabbá tételét célzó új jogi környezet kialakítása hozzájárul majd azon személyek szabad mozgása akadályainak kiküszöböléséhez, akiket jelenleg hátrányosan érintenek a tartásdíjak behajtását illetően a tagállamok között továbbra is fennálló különbségek.

Ami a több államra kiterjedő vonatkozás feltételét illeti, e javaslat olyan intézkedéseket tartalmaz, melyek célja a végrehajtási okirat megszerzésének és végrehajtásának megkönnyítése olyan helyzetekben, melyek nemzetközi elemet tartalmaznak. A joghatósági és a kollíziós szabályok *per definitionem* olyan nemzetközi helyzetekre vonatkoznak, melyek különböző országok jogi elemeit tartalmazzák. A határozatok elismerésére és végrehajthatóságára vonatkozó rendelkezések célja, hogy egy valamely tagállamban hozott határozat automatikusan végrehajtható legyen bármely másik tagállamban. Bizonyos nemzeti eljárási szabályok minimális harmonizációja kíséri e rendelkezéseket. A javaslatban foglalt végrehajtási intézkedések célja, hogy megkönnyítsék a valamely tagállamban hozott határozatnak egy másik tagállamban való végrehajtását. Végül az együttműködésre és az információcserére vonatkozó rendelkezések alkalmazásának feltétele egy másik tagállam részvétele.

E rendeletet a Szerződés 67. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárásban fogadják majd el, mely értelmében a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően

egyhangúlag határoz. A Bizottság szerint ugyanis e javaslat a 67. cikk (5) bekezdésének második francia bekezdése értelmében családjogi vonatkozású.

Jogilag ezen értelmezést kell követni, figyelemmel a tartási kötelezettségeket a családjoghoz fűző nagyon szoros kapcsolatokra, meg kell azonban jegyezni, hogy ezen értelmezés nem jár hátrányok nélkül. Nem veszi megfelelően figyelembe a tartási kötelezettség koncepciójának kettős természetét – e kötelezettség családi eredetű, ugyanakkor végrehajtása, ahogyan minden más követelésé is, pénzügyi jellegű.

A közösségi jogalkotó ez idáig egyébként úgy ítélte meg, hogy a tartási kötelezettségek a családjog területén kívül a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés általános rendelkezései alá tartoznak. A Brüsszel I rendelet – az 1968. szeptember 27-i Brüsszeli Egyezmény szerkezetét követve – kizárja hatálya alól a családjogot, azonban a tartási kötelezettségeket megtartja alkalmazási körében. Ezzel szemben a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: az új Brüsszel II rendelet)[11] hatálya alá tartozik a családjog jelentős része (válás, szülői felelősség), a tartási kötelezettségek azonban ki vannak zárva alkalmazási köréből. Végül a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[12] (a továbbiakban: EVO-rendelet) kiterjed a tartási kötelezettségekre, és az együttdöntési eljárás keretében fogadták el.

E javaslat esetén egyértelműen más a helyzet, mivel kizárólag a tartási kötelezettségekre vonatkozik, melyek a többi említett jogi eszköz alkalmazási körének csak egy járulékos részét képezik. A Bizottság tehát a Szerződés rendelkezéseinek figyelembevételével csak arra a következtetésre juthat, hogy e javaslat családjogi vonatkozású, és így nem vonatkozik rá az együttdöntési eljárás.

A fent említett hátrányok elkerülhetők lennének, ha a Tanács úgy döntene, hogy a tartási kötelezettségekre közös jogi szabályozást vezet be. A Szerződés 67. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése szerint ugyanis a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határozhat arról, hogy a Szerződés harmadik részének IV. címe alá tartozó valamennyi területre vagy egyes területekre a 251. cikkben említett eljárást alkalmazzák. Lehetőség van tehát arra, hogy a tartási kötelezettségek területén az egyhangúságról áttérjenek az együttdöntésre.

A Bizottság felkéri a Tanácsot egy ilyen határozat meghozatalára; egy ilyen határozat összhangban lenne mind a tartási kötelezettségek sajátos jellegével, mind pedig azon jogalkotási intézkedésekkel, melyeket a Közösség e területen ez idáig megtett.

3.2. Arányosság és szubszidiaritás

E javaslat célkitűzéseit a tagállamok egyedül nem tudják megvalósítani. A nemzetközi joghatósági és a kollíziós szabályoknak, valamint a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályoknak ugyanis egységeseknek kell lenniük a belső piac működésének megkönnyítése érdekében. Kizárólag a közösségi szintű fellépés tudja biztosítani az alkalmazandó szabályok egyenértékűségét, ahogyan ezt mutatja a Brüsszel I rendelet korábbi

---

[11] HL L 338., 2003.12.23., 1–29. o.

[12] HL L 143., 2004.4.30., 15–39. o.

példája is. Ugyanez vonatkozik az együttműködési szabályokra, mivel az Európai Unión belül valamennyi kijelölt központi hatóságra ugyanazon kötelezettségeknek kell vonatkozniuk a kölcsönös jogsegély tekintetében.

E javaslat teljes mértékben megfelel az arányosság elvének, mivel szigorúan az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértékre korlátozódik. A kollíziós szabályok mindenekelőtt lehetővé teszik az anyagi jog bármilyen harmonizációjának elkerülését. Ami a joghatósági szabályokat, valamint a határozatok elismerésének és végrehajtásának szabályait illeti, ezek csak nagyon csekély következményekkel járnak a belső eljárási szabályokra.

A rendeletet mint választott jogi formát több érv is indokolja. Nem lehet a tagállamoknak mérlegelési jogkört hagyni sem a nemzetközi joghatósági szabályok megállapításakor, melyek célja a jogbiztonság biztosítása a polgárok és a gazdasági szereplők számára, sem pedig az elismerési és végrehajtási eljárás során, melynek valamennyi tagállamban egyértelműnek és egységesnek kell lennie. Ugyanez vonatkozik a kollíziós szabályokra is. A javaslat ugyanis e területen olyan egységes szabályokat fogalmaz meg az alkalmazandó jogra vonatkozóan, melyek pontosak, feltétel nélküliek, és a nemzeti jogban nem igényelnek végrehajtási intézkedéseket. Ezzel szemben, ha a tagállamok mérlegelési jogkörrel rendelkeznének e szabályok átvételében, ez ismét jogbizonytalansághoz vezetne, melynek megszüntetése éppen e javaslat célja.

Általánosabban az átláthatóság célkitűzése e területen elsődleges jelentőséggel bír; épp ezért lehetővé kell tenni, hogy az Európai Közösségben alkalmazandó szabályok azonnal és egységesen elérhetők legyenek, anélkül, hogy szükséges lenne a közösségi jogi eszköz tartalmát átültető nemzeti jog rendelkezései között kutatni, mely nemzeti jog az érintett polgár számára nagyon gyakran idegen jog. Ezenfelül a rendelet mint jogi forma választása lehetővé teszi majd a Bíróság számára annak biztosítását, hogy rendelkezéseit valamennyi tagállamban egységesen alkalmazzák.

3.3. Az Egyesült Királyság, Írország és Dánia helyzete

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címe, melyhez az e rendeletjavaslat által lefedett terület is tartozik, az Egyesült Királyságra és Írországra nem alkalmazható, kivéve, ha ezen államok úgy döntenek, hogy a Szerződéshez csatolt jegyzőkönyvben meghatározott feltételekkel részt vesznek az érintett intézkedésben.

A Szerződés IV. címe nem alkalmazható Dániára sem a rá vonatkozó jegyzőkönyv értelmében.

2005/0259 (CNS)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 61. cikke c) pontjára és 67. cikke (2) bekezdésére;

tekintettel a Bizottság javaslatára[13],

tekintettel az Európai Parlament véleményére[14],

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[15],

mivel:

(1) A Közösség célul tűzte ki, hogy fenntartja és fejleszti az Európai Uniót mint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget, mely keretében biztosított a személyek szabad mozgása. E térség fokozatos létrehozása érdekében a Közösségnek egyebek mellett el kell fogadnia a belső piac megfelelő működéséhez szükséges, a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos intézkedéseket.

(2) E tekintetben a Közösség már többek között elfogadta a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1348/2000/EK tanácsi rendeletet[16], a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletet[17], a polgári és kereskedelmi ügyekben az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 2001. május 28-i 2001/470/EK tanácsi határozatot[18], a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködésről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendeletet[19], a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül

---

13 HL C […]., […].,[…]. o.
14 HL C […]., […].,[…]. o.
15 HL C […]., […].,[…]. o.
16 HL L 160., 2000.6.30., 37. o.
17 HL L 12., 2001.1.16., 1. o.
18 HL L 174., 2001.6.27., 25. o.
19 HL L 174., 2001.6.27., 1. o.

helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendeletet[20], valamint a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet[21].

(3) Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án Tamperében tartott ülésén kérte, hogy a határokon átnyúló jogviták rendezésének egyszerűsítése és meggyorsítása érdekében különösen a tartási kötelezettségekre vezessenek be közös különös eljárási szabályokat. Továbbá azt is ajánlotta, hogy töröljék el a valamely tagállamban hozott határozatnak a címzett államban való elismeréséhez és végrehajtásához szükséges közbenső intézkedéseket.

(4) A polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtására irányuló közös intézkedési programot a Bizottság és a Tanács 2000. november 30-án fogadta el[22].

(5) Az Európai Tanács 2004. november 4-én és 5-én Brüsszelben tartott ülésén új programot fogadott el, nevezetesen „az Európai Unióban a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítéséről szóló Hágai Programot”.

(6) A Tanács és a Bizottság 2005. június 2-án és 3-án közös cselekvési tervet fogadott el, mely a Hágai Program keretében konkrét intézkedéseket fogalmaz meg, és amely utal a tartási kötelezettségekre vonatkozó javaslatok elfogadásának szükségességére.

(7) Lehetővé kell tenni, hogy a tartásra jogosult valamely tagállamban könnyen hozzájusson olyan határozathoz, amely automatikusan végrehajtható bármely más tagállamban, és amelynek végrehajtása egyszerűbb és gyorsabb.

(8) E célkitűzés elérése érdekében, valamint annak biztosítására, hogy a polgárok jobban hozzáférjenek az alkalmazandó jogi rendelkezésekhez, célszerű egyetlen jogi eszközbe foglalni mindazon intézkedéseket, melyek a Közösségben a tartási követelések behajtásához szükségesek. E rendeletnek tehát rendelkezéseket kell tartalmaznia a joghatósági összeütközésekre, a kollíziós szabályokra, a végrehajthatóságra, a külföldön hozott határozatok végrehajtására, valamint az együttműködésre vonatkozóan.

(9) A rendelet hatályának ki kell terjednie a családjogi viszonyokból vagy hasonló hatásokkal járó viszonyokból eredő valamennyi tartási kötelezettségre a tartásra jogosult személyek közötti egyenlő bánásmód biztosítása érdekében.

(10) A nemzetközi joghatóságra vonatkozó szabályok kissé eltérnek a 44/2001/EK rendelet értelmében jelenleg alkalmazandó szabályoktól. A tartásra jogosultak érdekeinek legjobb védelme érdekében, valamint az Európai Unióban a megfelelő igazságszolgáltatás elősegítése céljából e szabályokat tisztázni kell, és ettől kezdve minden olyan helyzetre vonatkozniuk kell, melyben elég szoros kapcsolat áll fenn a felek helyzete és valamely tagállam között. Az a tény, hogy az alperes szokásos tartózkodási helye olyan államban van, mely nem tagja az Európai Uniónak, már nem

---

[20] HL L 338., 2003.12.23., 1. o.
[21] HL L 143., 2004.4.30., 15. o.
[22] HL C 12., 2001.1.15.

zárhatja ki a közösségi szabályokat, és ezentúl nem lehetséges a nemzeti jogra való visszautalás sem.

(11) A felek számára lehetővé kell tenni, hogy közös megegyezéssel kiválaszthassák az eljáró bíróságot, kivéve kiskorú gyermekkel szembeni tartási kötelezettség esetén a gyengébb fél védelme érdekében.

(12) Világosan és hatékonyan kell szabályozni a perfüggőség és az összefüggő eljárások megoldását.

(13) A kollíziós szabályok csak a tartási kötelezettségekre lehetnek alkalmazhatók, és nem határozhatják meg a tartási kötelezettség alapját képező családjogi viszonyok létrejöttének megállapítása során alkalmazandó jogot.

(14) Mint ahogyan a fennálló nemzetközi jogi eszközökben, továbbra is a tartásra jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti ország jogának kell elsődlegesnek lennie, a második helyre azonban az eljáró bíróság jogának kell kerülnie, mivel e különös jogterületen gyakran lehetővé teszi a viták egyszerűbb, gyorsabb és olcsóbb rendezését.

(15) Amennyiben a fent említett két jog közül egyik sem teszi lehetővé a jogosult számára a tartási igény kötelezettel szembeni érvényesítését, továbbra is lehetővé kell tenni egy olyan másik ország jogának az alkalmazását, mellyel a tartási kötelezettség szoros kapcsolatban áll. Ilyen lehet például azon ország, melynek mindkét fél állampolgára.

(16) A felek számára lehetővé kell tenni, hogy bizonyos feltételekkel megválaszthassák az alkalmazandó jogot. Így az eljárási kérdések tekintetében lehetőségük kell legyen arra, hogy az eljáró bíróság jogát válasszák. A feleknek ezenkívül lehetővé kell tenni, hogy még a jogvitát megelőzően megegyezzenek az alkalmazandó jogban, de kizárólag akkor, ha nem gyermekkel vagy segítségre szoruló felnőttel szembeni tartási kötelezettségről van szó; továbbá jogválasztásukat bizonyos jogrendszerekre kell korlátozni.

(17) A kötelezettnek védelmet kell élveznie a rendelet szerint meghatározott jog alkalmazásával szemben olyan esetekben, amikor a tartásdíjat indokoló családjogi viszonyt nem tekintik általánosan privilegizáltnak. Ez fordulhat elő különösen az oldalági rokonok, illetve a házasság útján rokonságot szerzett személyek közötti viszonyok, a lemenő ági rokonok felmenő ági rokonokkal szemben tartási kötelezettségei, vagy a házasság felbontása után a tartási kötelezettség fenntartása esetén.

(18) A tartási kötelezettség tárgyában valamely tagállamban hozott határozatokat az összes többi tagállamban el kell ismerni, és végrehajthatónak kell lenniük anélkül, hogy további eljárásra lenne szükség. Valamennyi közbenső intézkedés eltörlése érdekében meg kell valósítani az eljárási szabályok minimális harmonizációját. Ez utóbbi hivatott biztosítani a tisztességes eljárás követelményeinek tiszteletben tartását a valamennyi tagállamban közös szabályoknak megfelelően.

(19) A valamely tagállamban tartással kapcsolatos ügyben hozott határozatot gyorsan és hatékonyan kell végrehajtani bármely másik tagállamban. A tartásra jogosultak

számára lehetővé kell tenni különösen azt, hogy a kötelezett munkabéréből vagy bankszámlájáról való közvetlen letiltással jussanak hozzá követeléseikhez.

(20) A közokiratokat és a felek közötti azon megállapodásokat, melyek tagállamban végrehajthatók, a határozatokkal egyenértékűként kell kezelni.

(21) A tagállamokban központi hatóságokat kell létrehozni, hogy – általánosan és az adott esetekben egyaránt – együttműködjenek a tartási követelések behajtásának megkönnyítése érdekében. E hatóságoknak információkat kell cserélniük a kötelezettek tartózkodási helyének meghatározása, valamint vagyonuk és jövedelmük megállapítása érdekében, teljes mértékben tiszteletben tartva a személyes adatok feldolgozása tekintetében az egyének védelmére vonatkozó követelményeket a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel[23] összhangban.

(22) E rendelet tiszteletben tartja a különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapvető jogokat és elveket. A Charta 7., 8., 24. és 47. cikkével összhangban különösen a magán- és a családi élet teljes mértékű tiszteletben tartását, a személyes adatok védelmét, a gyermekek jogainak tiszteletben tartását, valamint a független és pártatlan bíróság előtti hatékony jogorvoslat biztosítását célozza.

(23) A Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat[24] 2. cikkével összhangban az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket az említett határozat 3. cikkében említett konzultációs eljárásnak megfelelően kell meghozni.

(24) E rendeletnek az e területen korábban elfogadott közösségi jogi eszközök helyébe kell lépnie. A hatályos jogi rendelkezések egységesítése és egyszerűsítése érdekében elsőbbséget kell élveznie többek között az e területen a tagállamok között alkalmazandó egyéb nemzetközi jogi eszközökkel szemben.

(25) Figyelemmel arra, hogy a tervezett intézkedés céljait, vagyis az Európai Unión belül a tartási követelések hatékony behajtását biztosító intézkedéssorozat végrehajtását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően e rendelet nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.

(26) [Az Egyesült Királyság és Írország, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban, értesítésben fejezte ki részvételi szándékát e rendelet elfogadásában és alkalmazásában.]

(27) Dánia, az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével

---

[23] HL L 281., 1995.11.23., 31–50. o.
[24] HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

összhangban, e rendelet elfogadásában nem vesz részt, ezért e rendelet nem kötelező, illetve nem alkalmazható rá,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

Hatály és fogalommeghatározások

1. cikk

Hatály

1. E rendeletet a családjogi viszonyokból, valamint az olyan viszonyokból eredő tartási kötelezettségekre kell alkalmazni, melyek a rájuk alkalmazandó jog értelmében hasonló hatásokkal járnak.

2. E rendelet alkalmazásában a „tagállam” kifejezés a tagállamokat jelenti, Dánia [, az Egyesült Királyság és Írország] kivételével.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

(1) „bíróság”: a tagállamok valamennyi, tartási kötelezettség tárgyában joghatósággal rendelkező hatósága;

(2) „bíró”: a bíró vagy olyan tisztviselő, aki a tartási kötelezettségek tárgyában eljáró bírókkal egyenértékű hatáskörökkel rendelkezik;

(3) „határozat”: tartási kötelezettség tárgyában valamely tagállam bírósága által hozott határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, beleértve az ítéletet, a végzést, fizetési meghagyást vagy végrehajtási intézkedést, valamint a költségeknek és kiadásoknak bírósági tisztviselő általi meghatározását;

(4) „közokirat”:

a) az alaki követelményeknek megfelelően közokiratként elkészített vagy nyilvántartásba vett, tartási kötelezettségre vonatkozó okirat, melynek valódisága:

i. a közokirat aláírására és tartalmára vonatkozik, és

ii. valamely hatóság vagy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam által erre feljogosított bármely más hatóság által lett megállapítva; vagy

b) a közigazgatási hatóságok előtt kötött vagy általuk hitelesített, tartási kötelezettségekkel kapcsolatos megállapodás.

(5) „az eredeti eljárás helye szerinti tagállam”: az a tagállam, ahol a végrehajtandó határozatot kibocsátották;

(6) „a végrehajtás helye szerinti tagállam”: az a tagállam, ahol a határozatot végre kell hajtani;

(7) „az eredetileg eljáró bíróság”: az a bíróság, amely a végrehajtandó határozatot hozta;

(8) „jogosult”: minden olyan természetes személy, aki tartásra jogosult, vagy tartási igényt érvényesít;

(9) „kötelezett”: minden olyan természetes személy, aki tartásra kötelezett, vagy akivel szemben a tartási igényt érvényesítik.

II. Fejezet

Joghatóság

3. cikk

Általános joghatóság

A tagállamokban tartási kötelezettség tárgyában joghatósággal rendelkezik:

a) az a bíróság, amelynek területén az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

b) az a bíróság, amelynek területén a jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

c) a személyi állapottal kapcsolatos ügyben hatáskörrel rendelkező bíróság, amennyiben a tartási kötelezettség megállapítására irányuló kérelem az ügyben járulékos jellegű, kivéve, ha e hatáskör kizárólag valamelyik fél állampolgárságán alapul, vagy

d) a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyben a 2201/2003/EK rendelet értelmében hatáskörrel rendelkező bíróság, amennyiben a tartási kötelezettség megállapítására irányuló kérelem az ügyben járulékos jellegű.

4. cikk

Megállapodás a joghatóságról

1. Ha a felek, akik közül legalább az egyik valamely tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, a tartási kötelezettséggel kapcsolatban felmerült vagy a jövőben felmerülő jogviták eldöntésére valamely tagállam bíróságának vagy bíróságainak joghatóságát kötik ki, e tagállam bírósága vagy bíróságai rendelkeznek joghatósággal. Az ilyen joghatóság a felek eltérő megállapodásának hiányában kizárólagos.

2. Az ilyen joghatóságot kikötő megállapodást írásban kell megkötni. A megállapodás tartós rögzítését biztosító, elektronikus módon történő bármely közlés az „írásos” formával egyenértékű.

3. Amennyiben ilyen megállapodást olyan felek kötöttek, amelyek egyike sem rendelkezik valamely tagállamban szokásos tartózkodási hellyel, jogvitáikra más tagállamok bíróságai nem rendelkeznek joghatósággal, kivéve, ha a kikötött bíróság vagy bíróságok joghatóságuk hiányát állapították meg.

4. E cikk nem alkalmazható a tizennyolcadik életévét be nem töltött gyermekkel szembeni tartási kötelezettséggel kapcsolatos jogvitában.

5. cikk

Az alperes személyes megjelenésén alapuló joghatóság

A 3. és 4. cikk alapján fennálló joghatóságtól eltekintve, valamely tagállam azon bírósága rendelkezik joghatósággal, amely előtt az alperes megjelenik. E szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatósága hiányának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy amennyiben a 4. cikk alapján más bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik.

6. cikk

Fennmaradó joghatóság

Amennyiben egyetlen tagállam bírósága sem rendelkezik joghatósággal a 3–5. cikk alapján, a következő bíróságok rendelkeznek joghatósággal:

a) a jogosult és a kötelezett közös állampolgársága szerinti tagállam bíróságai; vagy

b) házastársak vagy volt házastársak közötti tartási kötelezettség esetén azon tagállam bíróságai, melynek területén a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye található, amennyiben e szokásos tartózkodási hely az eljárás megindítása előtt kevesebb mint egy évvel még fennállt.

7. cikk

Perfüggőség

1. Amennyiben ugyanazon tartási kötelezettségre vonatkozó eljárásokat különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak, a később megkeresett bíróság az elsőként megkeresett bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

2. Amennyiben az elsőként megkeresett bíróság joghatóságát állapítják meg, a később megkeresett bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.

8. cikk

Összefüggő eljárások

1. Amennyiben összefüggő eljárások különböző tagállamok bíróságai előtt vannak folyamatban, a később megkeresett bíróság felfüggesztheti az eljárást.

2. Amennyiben ezen eljárások első fokon vannak folyamatban, minden később megkeresett bíróság valamely fél kérelmére joghatóságának hiányát is megállapíthatja, amennyiben az említett peres eljárásokra az elsőként megkeresett bíróság rendelkezik joghatósággal, és joga az eljárások egyesítését lehetővé teszi.

3. E cikk alkalmazásában a keresetek akkor tekintendők összefüggőnek, ha olyan szoros kapcsolat áll fenn közöttük, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése végett célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.

9. cikk

A bíróság megkeresése

E fejezet alkalmazásában a bíróság megkeresettnek tekintendő:

a) az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedések megtételét, vagy

b) ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező hatóság megkapja, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az iratnak a bírósághoz történő benyújtása érdekében számára előírt intézkedések megtételét.

10. cikk

Ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket

Valamely tagállam bíróságainál a tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, még akkor is kérelmezhetőek, ha e rendelet alapján az ügy érdemére más tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal.

11. cikk

A joghatóság vizsgálata

Amennyiben valamely tagállam bíróságához olyan keresetet nyújtanak be, amely tekintetében e rendelet értelmében nem rendelkezik joghatósággal, a bíróság hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát.

III. Fejezet

Alkalmazandó jog

12. cikk

A családjogi viszonyok fennállására való kihatás hiánya

E fejezet rendelkezései csak a tartási kötelezettségre alkalmazandó jogot határozzák meg, és nem érintik az 1. cikk szerinti valamely viszonyra alkalmazandó jogot.

13. cikk

Alapszabályok

1. A tartási kötelezettségre azon ország joga irányadó, melyben a jogosult szokásos tartózkodási helye található.

2. Az eljáró bíróság joga alkalmazandó:

   a) amikor az 1. cikk szerinti jog értelmében a jogosult nem kaphat tartást a kötelezettől, vagy

   b) amikor a jogosult ezt kéri, és azon ország jogáról van szó, melyben a kötelezett szokásos tartózkodási helye található.

3. Amennyiben a fenti bekezdések szerinti jogok egyike sem teszi lehetővé, hogy a jogosult a kötelezettől tartást kapjon, és a körülmények összessége arra utal, hogy a

tartási kötelezettség egy másik országgal – különösen a jogosult és a kötelezett közös állampolgársága szerinti országgal – szoros kapcsolatban áll, azon ország joga alkalmazandó, mellyel a tartási kötelezettség szoros kapcsolatban áll.

14. cikk

Jogválasztás

A 13. cikk ellenére a jogosult és a kötelezett:

a) kifejezetten vagy egyéb egyértelmű módon választhatja az eljáró bíróság jogát az eljárás céljából a bíróság megkeresésének időpontjában;

b) írásban bármikor megállapodhatnak az alkalmazandó jogban, kivéve a tizennyolcadik életévét be nem töltött gyermekkel szembeni vagy olyan felnőttel szembeni tartási kötelezettség esetén, aki személyes képességeinek nincs vagy nincs teljesen birtokában, és ezért érdekeit nem tudja képviselni (a továbbiakban: segítségre szoruló felnőtt), feltéve, hogy a következő jogok valamelyikét választják:

i. a megállapodás időpontjában közös nemzeti joguk;

ii. közös szokásos tartózkodási helyük országának joga, vagy azon ország joga, melyben a jogosult vagy a kötelezett a megállapodás időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik;

iii. vagyonjogi viszonyaikra a megállapodás időpontjában alkalmazandó jog, amennyiben két olyan személy közötti tartási kötelezettségről van szó, akik házassági jogviszonyban vagy olyan más viszonyban állnak vagy álltak, amely az arra alkalmazandó jog értelmében hasonló hatásokkal jár.

15. cikk

Az e rendelet szerint meghatározott jog nem alkalmazása a kötelezett kérelmére

1. Gyermekkel vagy segítségre szoruló felnőttel szembeni, valamint házastársak vagy volt házastársak közötti tartási kötelezettség kivételével, a kötelezett a jogosulttal szemben hivatkozhat arra, hogy közös nemzeti joguk, illetve közös állampolgárság hiányában a szokásos tartózkodási helye szerinti ország joga értelmében a jogosulttal szemben nem terheli tartási kötelezettség.

2. Házastársak vagy volt házastársak közötti tartási kötelezettség esetén a kötelezett a jogosulttal szemben hivatkozhat arra, hogy azon ország joga értelmében, mellyel a házasság a legszorosabb kapcsolatban áll, a jogosulttal szemben nem terheli tartási kötelezettség.

16. cikk

Közintézmény

Valamely közintézmény a jogosultnak nyújtott ellátások megtérítésére vonatkozó igényét az intézményre alkalmazandó jog alapján érvényesítheti.

17. cikk

Az alkalmazandó jog terjedelme

1. A tartási kötelezettségre alkalmazandó jog meghatározza különösen:

   (a) a jogosult jogainak fennállását és terjedelmét, valamint azt, hogy kivel szemben gyakorolhatja azokat;

   (b) azt, hogy a jogosult mennyiben követelhet visszamenőlegesen tartást;

   (c) a tartási kötelezettség kiszámításának és indexálásának módját;

   (d) az elévülést és a keresetbenyújtás határidejét;

   (e) a jogosult számára ellátásokat nyújtott közintézmény megtérítéshez való jogát, valamint a kötelezett kötelezettségének határait.

2. A tartásdíj összegének meghatározásakor az alkalmazandó jog anyagi jogi rendelkezéseitől függetlenül figyelembe kell venni a jogosult igényeit és a kötelezett anyagi helyzetét.

18. cikk

Harmadik ország jogának alkalmazása

Az e rendelet szerint meghatározott jog alkalmazandó akkor is, ha e jog nem valamely tagállam joga.

19. cikk

A vissza- és továbbutalás tilalma

1. A 2. bekezdésre is figyelemmel, valamely ország jogának e rendelet szerinti alkalmazása az érintett országban a nemzetközi magánjogi szabályokon kívüli hatályos jogszabályok alkalmazását jelenti.

2. Amennyiben e rendelet értelmében harmadik ország joga alkalmazandó, és ezen ország nemzetközi magánjogi szabályai egy másik ország jogának alkalmazását írják elő, a megkeresett bíróság a belső jogát alkalmazza.

20. cikk

Közrend

Az e rendelet által meghatározott jog valamely rendelkezésének alkalmazása csak akkor tagadható meg, ha az alkalmazás nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az eljáró bíróság államának közrendjével. Az e rendelet által meghatározott tagállami jog valamely rendelkezésének alkalmazását azonban erre hivatkozva nem lehet megtagadni.

21. cikk

Egynél több jogrendszerrel rendelkező országok

Ha egy állam több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a tartási kötelezettségek tekintetében, az egyes területi egységeket országként kell kezelni az e rendelet alapján alkalmazandó jog megállapítása céljából.

IV. Fejezet

Közös eljárási szabályok

22. cikk

Kézbesítés

1. Valamely tagállam bírósága előtti eljárásban az eljárást megindító iratot, illetve azzal egyenértékű iratot a következő módok valamelyikén kézbesítik az alperesnek:

   a) személyes kézbesítés, mely során a címzett a kézhezvétel időpontját tartalmazó tértivevényt aláírja;

   b) személyes kézbesítés, mely során a kézbesítésre illetékes személy egy dokumentumot aláír, mely tartalmazza, hogy a címzett az iratot átvette, illetve annak átvételét alapos ok nélkül megtagadta, valamint megjelöli az irat kézbesítésének időpontját;

   c) postai úton történő kézbesítés, mely során a címzett a kézhezvétel időpontját tartalmazó tértivevényt aláírja és visszaküldi;

d) elektronikus eszközzel – például faxon vagy elektronikus levélben – történő kézbesítés, mely során a címzett a kézhezvétel időpontját tartalmazó tértivevényt aláírja és visszaküldi.

2. Az alperes védelméről történő intézkedéshez legalább 30 nappal rendelkezik, mely határidő az 1. bekezdésnek megfelelően kézbesített irat kézhezvételétől számítandó.

3. A tagállamok e rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot az elfogadható kézbesítési módokról. Továbbá értesítik a Bizottságot az ezen információkban bekövetkező változásokról.

A Bizottság nyilvánosan is hozzáférhetővé teszi ezeket az információkat.

23. cikk

Az elfogadhatóság vizsgálata

1. Amennyiben az alperes, aki egy másik tagállamban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, mint az a tagállam, ahol az eljárás megindult, nem jelenik meg, a joghatósággal rendelkező bíróság az eljárást felfüggeszti, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy az alperes a 22. cikknek megfelelően átvette az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot, illetve, hogy az ehhez szükséges intézkedéseket megfelelő gondossággal megtették.

2. Amennyiben az alperes, aki egy harmadik állam területén rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, nem jelenik meg, a joghatósággal rendelkező bíróság az eljárást felfüggeszti, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy az alperes a védelméről történő intézkedéshez megfelelő időben átvette az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot, illetve, hogy az ehhez szükséges intézkedéseket megfelelő gondossággal megtették.

3. A polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, 1965. november 15. napján kelt Hágai Egyezmény 15. cikkét kell alkalmazni, amennyiben az eljárást megindító iratot, illetve azzal egyenértékű iratot az említett egyezmény alapján kellett továbbítani.

24. cikk

Határozat és felülvizsgálat

1. Amennyiben az alperes nem jelent meg, és

a) nem bizonyos, hogy átvette az eljárást megindító iratot vagy azzal egyenértékű iratot, vagy

b) vis maior vagy önhibáján kívül eső rendkívüli körülmények akadályozták a tartási követelés vitatásában,

határozatot lehet hozni, azonban az alperes az eredetileg eljáró bíróságtól kérheti annak felülvizsgálatát.

2. A felülvizsgálat kérelmezésének határideje azon a napon kezdődik, amikor az alperes a határozatról tudomást szerzett, és abban a helyzetben volt, hogy cselekedjen, legkésőbb azonban azon a napon, amikor a végrehajtó hatóság tájékoztatta a határozatról. E határidő legalább 20 nap.

3. A felülvizsgálati kérelem felfüggeszti a valamely tagállamban hozott valamennyi végrehajtási intézkedést.

V. fejezet

A határozatok végrehajthatósága

25. cikk

Végrehajthatóság

A valamely tagállamban hozott és ott végrehajtható határozatot egy másik tagállamban a végrehajthatóvá nyilvánításának szükségessége és az elismerése megtagadásának lehetősége nélkül ismerik el és hajtják végre.

26. cikk

Előzetes végrehajtás

A valamely tagállamban hozott határozat a nemzeti jog szerinti esetleges jogorvoslat ellenére végrehajtható. Biztosíték nyújtása nem követelhető.

VI. Fejezet

Végrehajtás

27. cikk

Végrehajtási eljárás

E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely másik tagállamban hozott határozatok végrehajtására irányuló eljárásra a végrehajtás helye szerinti tagállam joga irányadó.

28. cikk

Okiratok

Valamely tagállamban egy másik tagállamban hozott határozat elismerését vagy végrehajtását kérelmező fél bemutatja a határozatnak a hitelessége megállapításához szükséges feltételeknek megfelelő másolatát, valamint az illetékes hatóság által az e rendelet I. mellékletében foglalt formanyomtatvány felhasználásával készített kivonatot.

A végrehajtás helye szerinti tagállam illetékes hatóságai nem kérhetik fordítás benyújtását.

29. cikk

Jogi segítségnyújtás

Az a kérelmező, aki az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban teljes vagy részleges költségkedvezményben, illetve költség- és illetékmentességben részesült, a végrehajtási eljárás során jogosult a végrehajtás helye szerinti tagállam joga alapján járó legkedvezőbb költségkedvezményre, illetve költség- és illetékmentességre.

30. cikk

Biztosíték és letét

Valamely tagállamban egy másik tagállamban hozott határozat végrehajtását kérelmező fél semmiféle biztosíték, óvadék, letét – bármilyen módon meghatározott – megfizetésére nem kötelezhető azzal az indokkal, hogy külföldi állampolgár, vagy hogy nem rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel abban az államban, ahol a végrehajtást kérte.

31. cikk

Hitelesítés vagy más hasonló alaki követelmény

A 28. cikkben említett okiratok tekintetében hitelesítésre vagy más hasonló alaki követelményre nincs szükség.

32. cikk

Érdemi felülvizsgálat hiánya

1. Valamely tagállamban hozott határozat nem lehet érdemi felülvizsgálat tárgya egy másik tagállamban folyó végrehajtási eljárás során.

2. Azonban a végrehajtás helye szerinti tagállam illetékes hatósága saját maga úgy határozhat, hogy az eredetileg eljáró bíróság határozatának végrehajtását csak a tartási igény egy részére korlátozza, amennyiben a teljes végrehajtás a végrehajtás helye szerinti tagállam joga értelmében sértené a kötelezett javainak le nem foglalható részét.

33. cikk

A végrehajtás megtagadása vagy felfüggesztése

Az eredetileg eljáró bíróság által hozott határozat végrehajtásának részleges vagy teljes megtagadása vagy felfüggesztése a kötelezett kérelmére kizárólag a következő esetekben rendelhető el:

a) a kötelezett új körülményekre vagy olyan körülményekre hivatkozik, melyek az eredetileg eljáró bíróság számára a határozat meghozatalakor ismeretlenek voltak;

b) a kötelezett a 24. cikk értelmében kérte az eredetileg eljáró bíróság határozatának felülvizsgálatát, és még nem került sor új határozat meghozatalára;

c) a kötelezett már kiegyenlítette tartozását;

d) az eredetileg eljáró bíróság által hozott határozat végrehajtásához való joga teljesen vagy részben elévült;

e) az eredetileg eljáró bíróság határozata összeegyeztethetetlen a végrehajtás helye szerinti tagállamban hozott valamely határozattal, vagy egy olyan határozattal, amely eleget tesz a végrehajtás helye szerinti tagállamban való elismeréséhez szükséges feltételeknek.

34. cikk

Automatikus havi letiltás elrendelése

1. A jogosult kérelmére az eredetileg eljáró bíróság elrendelheti a kötelezett munkáltatója vagy a kötelezett bankszámláját vezető pénzintézet számára egy másik tagállamban az automatikus havi letiltást. Az automatikus havi letiltás elrendelése a címzett tagállamban a 25. és 26. cikkel összhangban ugyanúgy végrehajtható, mint a határozat.

2. Az automatikus havi letiltás csak akkor rendelhető el, ha a határozatot a 22. cikkben említett valamely módon kézbesítették a kötelezettnek.

3. A kérelemre és az automatikus havi letiltás elrendelésére az e rendelet III. mellékletében foglalt formanyomtatványokat kell alkalmazni.

4. Az automatikus havi letiltás elrendeléséről az eredetileg eljáró bíróság tértivevényes levélben értesíti:

a) a kötelezett munkáltatóját vagy a kötelezett folyószámláját vezető pénzintézetet, és

b) ezután legkésőbb öt napon belül a kötelezettet, az eredetileg eljáró bíróság határozatával és az e rendelet III. mellékletében foglalt formanyomtatvány szerinti tájékoztatással együtt.

5. A címzett az automatikus havi letiltás elrendelésének kézhezvétele után haladéktalanul foganatosítja az első letiltást. Amennyiben a letiltás foganatosítása teljes mértékben lehetetlen, a címzett az elrendelés kézhezvételétől vagy az utolsó letiltástól számított legkésőbb 30 napon belül tájékoztatja az eredetileg eljáró bíróságot.

6. A kötelezett, amennyiben vele szemben automatikus havi letiltást rendeltek el, köteles tájékoztatni a jogosultat és az eredetileg eljáró bíróságot a munkáltató személyében vagy a bankszámlát illetően bekövetkező változásokról.

35. cikk

Bankszámla ideiglenes befagyasztásának elrendelése

1. A jogosult kérheti az érdemben eljáró bíróságtól, hogy rendelje el a kötelezett valamely másik tagállamban lévő bankszámláját vezető pénzintézettel szemben az adott bankszámla ideiglenes befagyasztását. A kérelemre és a bankszámla ideiglenes befagyasztásának elrendelésére az e rendelet IV. mellékletében foglalt formanyomtatványokat kell alkalmazni.

2. A bíróság a kötelezettnek a kérelemről való tájékoztatása és meghallgatása nélkül 8 napon belül dönt a jogosult kérelméről. A bíróság elrendeli az ideiglenes befagyasztást, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a jogosult kérelme nyilvánvalóan nem alaptalan, és fennáll annak a komoly veszélye, hogy a kötelezett a követelést nem teljesíti.

3. Az ideiglenes befagyasztás elrendeléséről:

a) a bíróság ajánlott levélben értesíti a kötelezett folyószámláját vezető pénzintézetet;

b) azzal a hatással jár, hogy kézhezvétele után a bankszámlán meg kell tiltani minden olyan pénzmozgást, mely lehetetlenné teheti az ideiglenes befagyasztás elrendelésekor meghatározott összegnek a jogosult számára történő kifizetését.

4. A bíróság az ideiglenes befagyasztás elrendeléséről ajánlott levélben értesíti a jogosultat és a kötelezettet, mihelyt az elrendelés 3. bekezdés b) pontja szerinti hatása bekövetkezett.

5. A kötelezett kérheti az ideiglenes befagyasztás megszüntetését az azt elrendelő bíróságtól, amely a kérelemről 8 napon belül dönt. A bíróság a kérelemnek helyt adhat, és adott esetben a kötelezettől biztosíték adását kérheti.

6. Az ideiglenes befagyasztás elrendelése hatályát veszti, amennyiben a bíróság a befagyasztást megszünteti, vagy amennyiben a megszüntetés iránti kérelemről 8 napon belül nem dönt, legkésőbb azonban az ügy érdemében hozott határozat meghozatalakor. A jogosult kérelmére az ideiglenes befagyasztást elrendelő végzés helyébe léphet a 34. cikk szerinti automatikus havi letiltást elrendelő végzés is, amennyiben a bíróság az ügy érdemében határozatot hozott.

   A bíróság az ideiglenes befagyasztást megszüntető határozatot ajánlott levélben kézbesíti a pénzintézetnek.

36. cikk

A tartási követelések helye

A tartási követelések kifizetése megelőzi a kötelezett minden más tartozását, ideértve a határozatok végrehajtási költségeiből eredő tartozásokat is.

VII. Fejezet

Közokiratok és egyezségek

37. cikk

A közokiratok és egyezségek végrehajthatósága

A valamely tagállamban elkészített vagy nyilvántartásba vett és végrehajtható közokiratokat, valamint a felek által megkötött, és a megkötése tagállamában végrehajtható egyezségeket a 25. cikkel összhangban a határozatokkal azonos módon ismerik el és hajtják végre.

38. cikk

A közokiratok és egyezségek végrehajtása

1. Megfelelő esetben a VI. fejezet rendelkezései alkalmazandók a végrehajtható közokiratok és a felek közötti végrehajtható egyezségek elismerésére és végrehajtására. Azon tagállam illetékes hatósága, melyben a közokirat vagy a felek közötti egyezség végrehajtható, bármely érdekelt fél kérelmére kiállítja az közokirat vagy egyezség e rendelet II. mellékletében foglalt formanyomtatvány szerinti kivonatát.

2. A 34. és 35. cikk rendelkezéseiben foglaltakkal élni kívánó jogosult a szokásos tartózkodási helye szerinti bírósághoz fordulhat.

VIII. Fejezet

Együttműködés

39. cikk

Központi hatóságok

1. Mindegyik tagállam kijelöl egy vagy több központi hatóságot e rendelet alkalmazásának segítésére, és meghatározza ezek illetékességét és hatáskörét.

2. Amennyiben egy tagállam egynél több központi hatóságot jelölt ki, a tájékoztatásokat általában közvetlenül a joghatósággal rendelkező megfelelő központi hatóság részére kell elküldeni. Amennyiben joghatósággal nem rendelkező központi hatóság részére küldenek tájékoztatást, ez utóbbi köteles továbbítani azt a hatáskörrel rendelkező központi hatóság részére, és ennek megfelelően tájékoztatni a feladót.

3. A tagállamok e rendelet hatálybalépését követő hat hónapon belül közlik a Bizottsággal:

   a) az e cikk alapján kijelölt központi hatóságok nevét, címét és a kapcsolattartás módját;

   b) a központi hatóságok részére szóló közlemények elfogadott nyelveit.

   A tagállamok értesítik a Bizottságot az ezen információkban bekövetkező változásokról.

   A Bizottság nyilvánosan is hozzáférhetővé teszi ezeket az információkat.

40. cikk

Általános feladatok

A központi hatóságok továbbítják a tartási kötelezettségekre vonatkozó nemzeti jogszabályokkal és eljárásokkal kapcsolatos információkat, valamint intézkedéseket tesznek e rendelet alkalmazásának javítására és együttműködésük megerősítésére. Ebből a célból a polgári és kereskedelmi ügyekben a 2001/470/EK határozattal létrehozott Európai Igazságügyi Hálózatot veszik igénybe.

41. cikk

Egyedi ügyekben való együttműködés

1. A központi hatóságok egyedi ügyekben együttműködnek e rendelet célkitűzéseinek megvalósítása érdekében. E célból közvetlenül vagy hatóságokon, illetve egyéb szerveken keresztül megteszik a megfelelő lépéseket azért, hogy:

   a) információt gyűjtsenek és cseréljenek:

      i. a jogosult és a kötelezett helyzetéről, különösen a 44–47. cikk felhasználásával,

      ii. a folyamatban lévő eljárásokról, vagy

      iii. a meghozott határozatokról;

   b) információkat és segítséget nyújtsanak a területükön folyó eljárásokban részt vevő jogosultaknak;

   c) elősegítsék a jogosult és a kötelezett közötti megállapodást közvetítés vagy egyéb eszközök útján, és elősegítsék a határokon átnyúló együttműködést ebből a célból.

2. A valamely tagállamban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező jogosultat kérelmére a következők képviselik:

   a) azon tagállam központi hatósága, melynek területén a tartási kötelezettséggel kapcsolatos kérelemmel megkeresett bíróság található, vagy

   b) a végrehajtás helye szerinti tagállam központi hatósága.

   E bekezdés alkalmazásában a képviselet magában foglalja mindazon lépések megtételét, melyek lehetővé teszik a határozat meghozatalát, valamint a tartási követelés hatékony behajtását.

42. cikk

Munkamódszer

1. A közvetlenül vagy a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam központi hatóságának közvetítésével eljáró jogosult a 41. cikkben említett segítségnyújtás iránti kérelmet nyújthat be valamely tagállam központi hatóságához.

   A jogosult a kérelmét benyújthatja a szokásos tartózkodási helye szerinti bírósághoz, amely megteszi a továbbításához és végrehajtásához szükséges intézkedéseket azon tagállam központi hatóságával együttműködve, amelynek illetékességi területéhez tartozik.

2. A segítségnyújtás iránti kérelemnek tartalmaznia kell a végrehajtása szempontjából lényeges összes hozzáférhető információt.

3. A 4. bekezdésre is figyelemmel a központi hatóságok, a 41. cikkel összhangban a hatóságok és egyéb szervek, valamint az e hatóságok által kijelölt személyek által biztosított segítségnyújtás térítésmentes.

4. A jogosulttól kérhető, hogy vegyen részt a 41. cikk 2. bekezdése szerinti képviselettel kapcsolatos költségek viselésében. Azonban nem lehet hozzájárulást kérni attól a jogosulttól, aki a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamban teljesíti a költségmentességben való részesülés feltételeit.

5. Az egyes központi hatóságok viselik saját költségeiket.

43. cikk

Ülések

1. E rendelet alkalmazásának elősegítése érdekében a központi hatóságok rendszeresen üléseznek.

2. Ezeket az üléseket a polgári és kereskedelmi ügyekben egy Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 2001/470/EK határozatnak megfelelően hívják össze.

44. cikk

Az információkhoz való hozzáférés

1. A központi hatóságok az e fejezetben foglalt feltételekkel hozzáférést biztosítanak azon információkhoz, melyek megkönnyítik a tartási követelések behajtását. Ezen információkat a következő célokra nyújtják:

   a) a kötelezett tartózkodási helyének megállapítása;

   b) a kötelezett vagyonának megállapítása, különös tekintettel jövedelmének összegére és jellegére;

   c) a kötelezett munkáltatójának azonosítása;

   d) a kötelezett bankszámláinak azonosítása.

2. Az 1. bekezdésben említett információk közé tartoznak legalább azok, amelyek a tagállamokban a következő területeken illetékes szervek és hatóságok birtokában vannak:

   a) adók és járulékok,

   b) társadalombiztosítás, ideértve a bérből és fizetésből élő munkavállalók munkáltatói által fizetett társadalombiztosítási hozzájárulások beszedését is,

c) népesség-nyilvántartások,

d) vagyonnyilvántartások,

e) gépjármű-nyilvántartás,

f) központi bankok.

3. Az e cikkben említett információkhoz való hozzáférés semmiképpen sem eredményezheti valamely tagállamban új nyilvántartás létrehozását.

45. cikk

Az információk továbbítása

1. A jogosult megkeresheti a szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam megkereső központi hatóságát a szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság közvetítésével, mely utóbbi a kérelmet továbbítja, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az megfelel az e fejezetben foglalt feltételeknek.

2. Az információk közlése iránti megkeresést a központi hatóság nyújtja be a másik központi hatósághoz az e rendelet V. mellékletében foglalt formanyomtatványon.

3. A 44. cikk 1. bekezdésének a) pontja szerinti információk közlése iránti megkeresés bármikor benyújtható. A 44. cikk 1. bekezdésének b), c) és d) pontja szerinti információk közlése iránti megkeresés akkor nyújtható be, ha a jogosult be tudja mutatni a határozat 28. cikk szerinti kivonatát, illetve a közokirat vagy egyezség a 38. cikk 1. bekezdése szerinti kivonatát.

4. Az 1. bekezdés szerinti formanyomtatványon kívül a megkeresett központi hatóság a 44. cikk 1. bekezdése szerinti valamely célból a megkereső központi hatóságtól kiegészítő dokumentumok benyújtását kérheti.

5. A kiegészítő dokumentumokat le kell fordítani, kivéve, ha a megkeresett tagállam erről lemond. A tagállamok e rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy e cikk értelmében kérik-e fordítás benyújtását vagy sem.

A Bizottság nyilvánosan is hozzáférhetővé teszi ezeket az információkat.

Amennyiben az információk közlése iránti megkeresést olyan jogosult kezdeményezi, aki teljes vagy részleges költségmentességben részesült, a fordítást a megkereső hatóság készíti el a jogosult számára térítésmentesen.

6. A megkeresett hatóság továbbítja az információkat a megkereső hatóság számára. Amennyiben a megkeresett hatóság nem tudja a kért információt szolgáltatni, erről a megkereső hatóságot az okok megjelölésével haladéktalanul értesíti.

46. cikk

Az információk felhasználása

1. A megkereső központi hatóság a kapott információt haladéktalanul megküldi azon bíróság számára, mely a 45. cikk 1. bekezdése szerinti kérelmet továbbította. A megkereső központi hatóság a bíróságnak történő megküldése után az információt megsemmisíti.

2. Az e rendelettel összhangban közölt információt csak a bíróság használhatja fel kizárólag a tartási követelések behajtásának megkönnyítése céljából. A bíróság azonban az információt – a jogosult előtt való felfedése nélkül – továbbíthatja valamely bírósági vagy bíróságon kívüli irat kézbesítésére illetékes hatóságokhoz, valamint valamely határozat végrehajtására illetékes hatóságokhoz. E hatóságok az információt annak felhasználása után haladéktalanul megsemmisítik.

3. Az e rendelettel összhangban közölt információt a bíróság csak addig őrizheti, amíg arra a tartási követelés behajtásának megkönnyítése érdekében szüksége van. A megőrzési idő legfeljebb egy év lehet.

47. cikk

A kötelezett tájékoztatása

A megkeresett központi hatóság tájékoztatja a kötelezettet:

a) az általa közölt információkról, valamint megszerzésük módjáról;

b) az említett információk címzettjeiről;

c) az információk e rendelet szerinti felhasználásának feltételeiről;

d) azon jogokról és jogorvoslati lehetőségekről, melyekkel a kötelezett a 95/46/EK irányelv alapján elfogadott nemzeti jogszabályok értelmében rendelkezik;

e) mind a megkereső központi hatóság tagállamában, mind a megkeresett központi hatóság tagállamában a 95/46/EK irányelv alapján felállított felügyelő hatóságok elérhetőségeiről,

kivéve, ha a megkereső központi hatóság a 45. cikk 2. bekezdése szerint továbbított információk közlése iránti megkeresésben utalt arra, hogy a kötelezett tájékoztatása megnehezítheti a tartási követelés hatékony behajtását; ebben az esetben a megkeresett központi hatóság legfeljebb 60 napra elhalasztja a kötelezett tájékoztatását.

IX. Fejezet

Általános és záró rendelkezések

48. cikk

Más közösségi jogi eszközökhöz való viszony

1. A tartási kötelezettségekre vonatkozóan e rendelet a 44/2001/EK rendelet és a 805/2004/EK rendelet helyébe lép.

2. Az 1348/2000/EK rendelet 19. cikke a tartási kötelezettségekre nem alkalmazható.

3. A 2. bekezdésre is figyelemmel e rendelet nem érinti az 1348/2000/EK rendelet és az 1206/2001/EK rendelet alkalmazását.

49. cikk

Más jogi eszközökhöz való viszony

E rendelet a tagállamok között megelőzi azon egyezményeket és szerződéseket, amelyek az e rendelet által szabályozott jogterületre vonatkoznak, és amelyeknek a tagállamok részesei.

50. cikk

A mellékletek módosítása

E rendelet mellékleteinek módosításait az 51. cikk 2. bekezdése szerinti konzultációs eljárásnak megfelelően fogadják el.

51. cikk

A bizottság

1. A Bizottságot a tagállamok képviselőiből álló bizottság segíti, melyet a Bizottság képviselője elnököl.

2. Az e bekezdésre való hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 3. cikkében említett konzultációs eljárást kell alkalmazni, figyelemmel a határozat 7. cikkének 3. bekezdésére.

52. cikk

Átmeneti rendelkezés

1. E rendelet rendelkezései csak az alkalmazásának megkezdését követően indult eljárásokra, valamint az ezt követően elkészített vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és kötött egyezségekre alkalmazandók.

2. Ettől eltérően azonban:

   a) az alkalmazandó jogra vonatkozó 12–21. cikket alkalmazni kell az e rendelet alkalmazásának megkezdésekor folyamatban lévő eljárásra, amennyiben ebbe kifejezetten vagy egyéb egyértelmű módon valamennyi fél beleegyezik;

   b) a végrehajtásra vonatkozó 27–36. cikket alkalmazni kell azon határozatokra és közokiratokra, amelyeket e rendelet alkalmazásának megkezdésekor a 44/2001/EK rendelet értelmében végrehajthatónak nyilvánítottak, vagy amelyeket a 805/2004/EK rendelet értelmében európai végrehajtható okiratként hitelesítettek.

   c) az együttműködésre vonatkozó 39–47. cikket alkalmazni kell az e rendelet alkalmazásának megkezdésekor folyamatban lévő eljárásokra.

53. cikk

Hatálybalépés

1. E rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

2. E rendeletet 2009. január 1-jétől kell alkalmazni, kivéve a 22. cikk 3. bekezdését, a 39. cikket, valamint a 45. cikk 5. bekezdését, melyek a rendelet hatálybalépésének időpontjától alkalmazandók.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök

MELLÉKLET

I. MELLÉKLET

TARTÁSI KÖTELEZETTSÉGRE VONATKOZÓ HATÁROZAT KIVONATA

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[25] 28. cikke)

1. Tagállam

AT □ BE □ CY □ CZ □ DE □ EE □ EL □ ES □ FI □ FR □ HU □ [IE □] IT □ LT □ LU □ LV □ MT □ NL □ PL □ PT □ SE □ SI □ SK □ [UK □]

2. Bíróság

2.1. Név:

2.2. Utca és házszám / Postafiók:

2.3. Helység és irányítószám:

3. Felperes

3.1. Név:

3.2. Utca és házszám / Postafiók:

3.3. Helység és irányítószám:

3.4. Ország:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail cím (*):

4. Alperes

4.1. Név:

4.2. Utca és házszám / Postafiók:

4.3. Helység és irányítószám:

[25] HL L …

4.4. Ország:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail cím (*):

(*) Fakultatív

5. Határozat

5.1. A tartási követelés összege

Pénznem: □ Euro □ [Font sterling] □ Ciprusi font □ Cseh korona

□ Észt korona □ Magyar forint □ Máltai líra □ Lett lat

□ Litván litas □ Szlovák korona □ Svéd korona □ Szlovén tolár

□ Lengyel zloty □ Egyéb (részletezze): …….

5.2. A fizetés gyakorisága

5.2.1. A teljes összeg egyszeri kifizetése…….☐

5.2.2. Az összeg egy részének egyszeri kifizetése…….☐

Ez esetben a részfizetés összege:

5.2.3. Rendszeres időszakonként történő fizetés (adja meg az összeget, amennyiben az nem azonos a tartási követelés 5.1. pontban megjelölt összegével):

Hetente…….☐

Havonta…….☐

Egyéb (részletezze)……..☐

5.3. Indexálás

Amennyiben az 5.2.3. pontban megjelölt összeg indexált, adja meg az indexálás mértékét:

Az indexálás kezdő időpontja:

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje:

II. MELLÉKLET

TARTÁSI KÖTELEZETTSÉGRE VONATKOZÓ OKIRAT KIVONATA

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[26] 38. cikke)

1. Tagállam

AT □ BE □ CY □ CZ □ DE □ EE □ EL □ ES □ FI □ FR □ HU □ [IE □] IT □ LT □ LU □ LV □ MT □ NL □ PL □ PT □ SE □ SI □ SK □ [UK □]

2. Az okirat jellege

2.1. Közokirat…….□

kiállítója (a hatóság neve és címe):

a kiállítás időpontja:

2.2. A felek közötti egyezség……..□

az aláírás helye:

az aláírás időpontja:

3. Jogosult

3.1. Név:

3.2. Utca és házszám / Postafiók:

3.3. Helység és irányítószám:

3.4. Ország:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail cím (*):

[26] HL L …

4. Kötelezett

4.1. Név:

4.2. Utca és házszám / Postafiók:

4.3. Helység és irányítószám:

4.4. Ország:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail cím (*):

(*) Fakultatív

5. Az okirat tartalma

5.1. A tartási követelés összege

Pénznem: □ Euro □ [Font sterling] □ Ciprusi font □ Cseh korona

□ Észt korona □ Magyar forint □ Máltai líra □ Lett lat

□ Litván litas □ Szlovák korona □ Svéd korona □ Szlovén tolár

□ Lengyel zloty □ Egyéb (részletezze):…….

5.2. A fizetés gyakorisága

5.2.1. A teljes összeg egyszeri kifizetése…….☐

5.2.2. Az összeg egy részének egyszeri kifizetése…….☐

Ez esetben a részfizetés összege:

5.2.3. Rendszeres időszakonként történő fizetés (adja meg az összeget, amennyiben az nem azonos a tartási követelés 5.1. pontban megjelölt összegével):

Hetente…….☐

Havonta…….☐

Egyéb (részletezze)……..☐

5.3. Indexálás

Amennyiben az 5.2.3. pontban megjelölt összeg indexált, adja meg az indexálás mértékét:

Az indexálás kezdő időpontja:

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje:

III. MELLÉKLET

AUTOMATIKUS HAVI LETILTÁS ELRENDELÉSE

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[27] 34. cikke)

1. Tagállam

AT □ BE □ CY □ CZ □ DE □ EE □ EL □ ES □ FI □ FR □ HU □ [IE □] IT □ LT □ LU □ LV □ MT □ NL □ PL □ PT □ SE □ SI □ SK □ [UK □]

2. Bíróság

2.1. Név:

2.2. Utca és házszám / Postafiók:

2.3. Helység és irányítószám:

3. Kérelmező:

3.1. Név:

3.2. Utca és házszám / Postafiók:

3.3. Helység és irányítószám:

3.4. Ország:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail cím (*):

3.7. A bankszámlával kapcsolatos adatok:

Nemzetközi bankszámlaszám (IBAN):

SWIFT-kód (BIC):

[27] HL L …

4. Kötelezett

4.1. Név:

4.2. Utca és házszám / Postafiók:

4.3. Helység és irányítószám:

4.4. Ország:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail cím (*):

(*) Fakultatív

5. Az automatikus letiltás kérelmezése

5.1. A tartási követelés összegét megállapító határozat meghozatalának időpontja:

5.2. A havonta leemelésre kerülő összeg:

Pénznem: □ Euro □ [Font sterling] □ Ciprusi font □ Cseh korona

□ Észt korona □ Magyar forint □ Máltai líra □ Lett lat

□ Litván litas □ Szlovák korona □ Svéd korona □ Szlovén tolár

□ Lengyel zloty □ Egyéb (részletezze): …….

5.3. Indexálás

Amennyiben az 5.2. pontban megjelölt összeg indexált, adja meg az indexálás mértékét:

Az indexálás kezdő időpontja:

5.4. Címzett

5.4.1. A kötelezett bankja:

Nemzetközi bankszámlaszám (IBAN):

SWIFT-kód (BIC):

5.4.2. A kötelezett munkáltatója:

6. A letiltás elrendelése

☐ **Az automatikus letiltás iránti kérelmet a bíróság elutasítja.**

☐ **A bíróság elrendeli, hogy:**

(az 5.4. pontban megjelölt címzett)

minden hónapban emelje le a alábbi személy ☐ munkabéréből ☐ bankszámlájáról

(a 4. pontban említett kötelezett)

a következő összeget:

(az 5.2. pontban megállapított összeg)

a következő személy javára:

(a 3. pontban említett kérelmező).

Amennyiben a letiltás nem foganatosítható, kérem, tájékoztassa erről a 2. pontban említett bíróságot e dokumentum kézhezvételétől vagy az utolsó letiltástól számított 30 napon belül (a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet 33. cikkének (5) bekezdése).

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje:

IIIa. MELLÉKLET

A KÖTELEZETT TÁJÉKOZTATÁSA, AKIVEL SZEMBEN AUTOMATIKUS HAVI LETILTÁST RENDELTEK EL

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[28] 34. cikke (4) bekezdésének b) pontja)

1. Felülvizsgálat

Automatikus letiltást rendeltek el Önnel szemben. A letiltás elrendelését, valamint az eredetileg eljáró bíróság határozatát e tájékoztatással együtt kézbesítették az Ön számára.

Kérheti az eredetileg eljáró bíróság határozatának felülvizsgálatát, amennyiben az említett bíróság előtt nem jelent meg, és:

1) nem kapta meg az eljárást megindító iratot, illetve az azzal egyenértékű iratot, vagy

b) vis maior vagy önhibáján kívül eső rendkívüli körülmények akadályozták Önt a tartási követelés vitatásában.

A felülvizsgálatot e tájékoztatás kézhezvételétől számított ……. napon belül kérheti.

2. Végrehajtás

Amennyiben Ön nem jogosult az eredetileg eljáró bíróság határozatának az 1. pont szerinti felülvizsgálatát kérni, vagy a felülvizsgálatot nem kéri, azonban tiltakozik a határozat végrehajtása ellen, úgy a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló (…) tanácsi rendelet 33. cikke értelmében megkeresheti azon állam illetékes hatóságait, melyben a végrehajtást foganatosítják.

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje:

[28] HL L …

IV. MELLÉKLET

BANKSZÁMLA IDEIGLENES BEFAGYASZTÁSÁNAK ELRENDELÉSE

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[29] 35. cikkének (1) bekezdése)

1. Tagállam

AT □ BE □ CY □ CZ □ DE □ EE □ EL □ ES □ FI □ FR □ HU □ [IE □] IT □ LT □ LU □ LV □ MT □ NL □ PL □ PT □ SE □ SI □ SK □ [UK □]

2. Bíróság

2.1. Név:

2.2. Utca és házszám / Postafiók:

2.3. Helység és irányítószám:

3. Kérelmező:

3.1. Név:

3.2. Utca és házszám / Postafiók:

3.3. Helység és irányítószám:

3.4. Ország:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail cím (*):

4. Kötelezett

4.1. Név:

4.2. Utca és házszám / Postafiók:

[29] HL L …

4.3. Helység és irányítószám:

4.4. Ország:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail cím (*):

(*) Fakultatív

5. Bankszámla ideiglenes befagyasztásának elrendelése

5.1. A kérelem indokai (miért áll fenn a kötelezett általi nem teljesítés komoly veszélye):

5.2. A befagyasztandó összeg

Pénznem: □ Euro □ [Font sterling] □ Ciprusi font □ Cseh korona

□ Észt korona □ Magyar forint □ Máltai líra □ Lett lat

□ Litván litas □ Szlovák korona □ Svéd korona □ Szlovén tolár

□ Lengyel zloty □ Egyéb (részletezze): …….

5.3. Címzett (a kötelezett bankja)

5.3.1. A bank neve:

5.3.2. A kötelezett nemzetközi bankszámlaszáma (IBAN):

6. Bankszámla ideiglenes befagyasztásának elrendelése

☐ **A bankszámla ideiglenes befagyasztása iránti kérelmet a bíróság elutasítja.**

☐ **A bíróság elrendeli, hogy:**

(az 5.3. pontban megjelölt címzett)

tiltson meg:

(a 4. pontban említett kötelezett)

bankszámláján minden olyan pénzmozgást, mely következtében a kötelezett számlaegyenlege az alábbi összeg alá csökkenne:

(az 5.2. pontban megállapított összeg).

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje:

V. MELLÉKLET

INFORMÁCIÓK KÖZLÉSE IRÁNTI MEGKERESÉS

(A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet[30] 45. cikke)

1. Tagállam

AT □ BE □ CY □ CZ □ DE □ EE □ EL □ ES □ FI □ FR □ HU □ [IE □] IT □ LT □ LU □ LV □ MT □ NL □ PL □ PT □ SE □ SI □ SK □ [UK □]

2. Kérelmező

2.1. Megkereső központi hatóság

2.1.1. Név:

2.1.2. Utca és házszám / Postafiók:

2.1.3. Helység és irányítószám:

2.1.4. Tel.:

2.1.5. E-mail cím:

2.2. A megkeresést az alábbi bíróság kérelmére nyújtják be:

2.2.1. Név:

2.2.2. Utca és házszám / Postafiók:

2.2.3. Helység és irányítószám:

2.2.4. Tel.:

2.2.5. E-mail cím:

30 HL L …

3. Címzett – Megkeresett központi hatóság

3.1. Név:

3.2. Utca és házszám / Postafiók:

3.3. Helység és irányítószám:

3.4. Ország:

3.5. Tel.:

3.6. E-mail cím:

4. Kért információk

4.1. Érintett kötelezett

4.1.1. Név:

4.1.2. Utolsó ismert cím:

4.1.3. Egyéb hasznos információk (leírás, a korábbi munkáltató neve, a családtagok címe, a kötelezett tulajdonában lévő gépjármű adatai, a kötelezett tulajdonában lévő ingatlan adatai):

A kötelezett fényképét csatolták……..…….☐

4.2. Keresett adatok

4.2.1. A kötelezett címe…….……..☐

4.2.2. A kötelezett munkáltatója……..……....☐

4.2.3. A kötelezett bankszámlájával kapcsolatos adatok…..……....☐

4.2.4. A kötelezett vagyonának megállapítása.…….……..☐

4.2.5. A kötelezett jövedelmének összege…….…..☐

5. A 4.2.2–4.2.5. pontban említett információkhoz szükséges dokumentumok (másolat mellékelve)

5.1. Határozat……..…….…….☐

5.2. Közokirat……..…….…….☐

5.3. A felek közötti egyezség....…….…….☐

FONTOS (a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló … tanácsi rendelet 47. cikke):

A kötelezettet az adatok továbbításáról nem tájékoztathatják addig, amíg a megkereső központi hatóság a megkeresett központi hatósággal nem közli, hogy a tájékoztatásnak már nincs akadálya ☐

A kötelezettet tájékoztathatják az adatok továbbításáról ☐

Kelt:

Aláírás és/vagy az illetékes hatóság pecsétje: